

REPUBLIČKA SAMOUPRAVNA
INTERESNA ZABEDNICA KULTURE
Z A G R E B

1. o2. 1989.
Broj: 49 /89.

Prédmet: Izvještaj o radu Spomen-područja
Jasenovac za 1988. godinu

PROGRAMSKI ZADACI

I ODRŽAVANJE PROSTORA

Poslovi na održavanju spomeničnog prostora koji su zacrtani Programom rada za 1988. godinu su realizirani. Nije još izvršen navoz zemlje oko nasada zbog veoma ranih mrazeva.

II MUZEJSKO-INFORMATIVNA DJELATNOST

U 1988. godini Spomen-područje je posjetilo 145.928 posjetilaca. U prezentaciju je uključena Donja Gradina, dio jedinstvene cjeline Spomen-područja Jasenovac i "Kula" u Staroj Gradiški. "Kulu" je posjetilo 15.080 posjetilaca.

Za sve posjetioce organizirano je stručno vođenje kroz Spomen-područje: razgledanje muzejske postavke, predavanje o logoru, obilazak spomeničnog prostora i projekcija dokumentarnog filma. U 1988. godini broj posjetilaca je manji za 40.000, nego u 1987. god.

Pokretna izložba "Koncentracioni logor Jasenovac 1941.-1945. godine" bila je postavljena u Jasenovcu, Banja Luci, Prijedoru, Bos. Novom, Bihaću, Bos. Krupi, Daruvanu i Grubišnom Polju.

Uz izložbu su projektirani dokumentarni filmovi i vršena prodaja knjiga iz naše izdavačke djelatnosti.

U okviru prezentacije i pedagoškog njegovanja tradicija NOB i socijalističke revolucije stručni radnici Spomen-područja Jasenovac su posjetili 22 škole, održali predavanja na temu "Jasenovac", prikazali dokumentarni film i distribuirali 8.000 knjiga iz izdavačke djelatnosti Spomen-područja Jasenovac.

U SSC Novska pripremljeni su mladi vođi za vođenje kroz Spomen-područje.

III ISTRAŽIVANJE

Radilo se na prikupljanju i obradi muzejske građe: sjećanja bivših logoraša, fotografija, predmeta, dokumenata i upitnika uz suradnju sa sekcijama bivših logoraša. Između ostalog 1988. godine pronadani su i instalirani kao muzejski eksponati u Donjoj Gradini tri autentična kazana u kojima su ustaški dželiti od dijelova tijela ubijenih zatočenika pravili sapun.

U II i III mjesecu obavljeno je djelomično snimanje mještana Jasenovca, Uštica i Donje Gradine radi prikupljanja građe o Jasenovcu. Izvedeni su radovi na novoj postavci u muzeju koja je muzeološki realizirana. Prikupljena je građa za hemeroteku i vođena hemeroteka, te prikupljeni spiskovi stradalih u logoru.

U Jasenovcu je pronadena ogromna posuda (oblik latora) u privatnom vlasništvu koja bi po početnim indicijama mogla biti iz ustaške tvornice sapuna.

U selu Uštica vršeno je sondažno ispitivanje mogućih grobnica. Provedeno istraživanje nije pokazalo postojanje grobnica na tom lokalitetu.

Obavljen je dio istraživanja događaja i stradanja sela Uskoci 6.01.1949. godine.

IV OSTALI POSLOVI

S ciljem naučne obrade logora Jasenovac ostvarena je suradnja sa Centrom za suvremenu povijest iz Sl. Broda.

U vezi sa uređenjem "Kule" u Staroj Gradiški, čija se prva faza privodi kraju, ostvarena je suradnja sa Regionalnim Zavodom za zaštitu spomenika kulture iz Osijeka.

I ove godine ostvarena je plodna suradnja sa srodnim ustanovama: Muzej revolucije naroda i narodnosti SR BiH, Institut za suvremenu istoriju iz Beograda, Arhiv Hrvatske iz Zagreba, Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske iz Zagreba, Nacionalni park Kozara, Spomen - dom Jasenica, Spomen-obilježje Korčanica, Spomen-obilježje Sremski front i Kadinjača.

Održan je sastanak Odbora za pripremu naučnog skupa "Stradanje Jugoslavena u II svjetskom ratu" i pripremni sastanak za Susret memorijala Jugoslavije. Oba skupa će se održati u Jasenovcu 1989. godine.

Ostvarena je suradnja i primljeni su u radnu i drugarsku po-

sjetu predstavnici Narodnog muzeja iz Niša, te surađivano sa jevrejskim općinama iz Beograda i Zagreba.

U vezi sa "slučajem Valdhajm" bili su nam u posjeti predstavnici TV kompanija iz Austrije, Francuske, Velike Britanije, Australije, Prištine i s njima smo ostvarili tematsku suradnju.

Uspostavljena je suradnja sa Društvom jugoslavensko-norveškog prijateljstva i bili smo domaćini njegovom predsjedniku, Antu Tore Andersenu i sekretaru, Stjepanu Pistigupatu.

Predstavnik Spomen-područja Jasenovac Ana Požar, direktor učestvovala je u radu naučnog skupa "Jasenovac 1945 - 1988." u organizaciji SANU iz Beograda i na savjetovanju "Njegovanje i razvijanje revolucionarnih tradicija iz NOB i socijalističke revolucije u sjeverozapadnoj Hrvatskoj", na Kalniku.

V MANIFESTACIJE

Održane su manifestacije u Staroj Gradiški - 23.04.'88. godine, komemoracija u povodu dana oslobođenja logora Stara Gradiška, "Susret mladih" u Donjoj Gradini - 24.04.'88. godine i komemoracija žrtvama fašističkog terora u Jasenovcu - 4.07.'88. godine. Također je održana i manifestacija "Bratimljenje pjesme i rijeke" i takmičenje radio-amatera sa područja pet komuna, potpisnica Društvenog dogovora o Spomen-području Jasenovac. Prvi put je održana regata "Optimist na Savi vodi u čast slobodi", kao poseban doprinos mladih manifestacijama u Spomen-području.

VI IZDAVAČKA DJELATNOST

Do sada je štampano:

- "Svjedok jasenovačkog pakla" - autor Ilija Ivanović, preživjeli logoraš logora Jasenovac.
- "Oči trava" - poema Đorđa Radišića.
- "Pesme stradalnice" - Velimira Miloševića.
- Materijal sa naučnog skupa - Okrugli stola - Jasenovac 1986. g.
- Plakati i razglednice sa motivima Spomen-područja.
- Prigodni broj lista "Poruke"
- Pripremljen materijal za štampanje "Riječi koje nisu zaklane".

VII OPCI I ZAJEDNIČKI POSLOVI

Redovito su obavljani finansijsko-računovodstveni poslovi, upravno-pravni i poslovi organa upravljanja. Održan je potreban broj sjednica Savjeta i njegovih odbora na kojima je raspravljano

o Programu uređenja jedinstvenog Spomen-područja Jasenovac.
Isto tako ~~redovito~~ su održavani sastanci Zbora radnih ljudi i
njegovih komisija.

Za Spomen-područje Jasenovac

Direktor:

Ana Požar